

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ที่มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ในบทนี้จะนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 163 คน หัวหน้ากลุ่ม/หมวดวิชา จำนวน 815 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และสุรินทร์ โดยมีวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

1) จากจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 รวม 276 โรง นำมาคำนวณหาขนาดของ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ คือ 0.05

ศูนย์วิจัยทรัพยากรชีวภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของกลุ่มประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม ที่ 0.05

ได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 163 โรงเรียน

2) กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน ขนาดของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ในแต่ละจังหวัด ดังเสนอในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน (N คือ จำนวนประชากร n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง)

จังหวัด	ขนาดของโรงเรียน							
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	N	n	N	n	N	n	N	n
นครราชสีมา	23	13	33	20	25	15	81	48
ชัยภูมิ	6	4	24	14	11	6	41	24
บุรีรัมย์	11	6	22	13	12	7	45	26
ศรีสะเกษ	6	4	36	21	15	9	57	34
สุรินทร์	8	5	26	15	18	11	52	31
รวม	54	32	141	83	81	48	276	163

3) สุ่มโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนจะศึกษาข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน และหัวหน้ากลุ่ม/หมวดวิชา 5 กลุ่มวิชา กลุ่มวิชาละ 1 คน รวมโรงเรียนละ 5 คน

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงมีกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด ดังนี้

ผู้บริหาร	จำนวน	163 คน
หัวหน้ากลุ่ม/หมวดวิชา	จำนวน	815 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	978 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับเพศ อายุ อายุราชการ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร วุฒิต่างการศึกษา การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมและการมีส่วนร่วมในการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการสนับสนุนส่งเสริม และการมีส่วนร่วมในการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับหัวหน้ากลุ่ม/หมวดวิชา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิต่างการศึกษา กลุ่มวิชา/หมวดวิชาที่ปฏิบัติหน้าที่ การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในด้านการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน การปรับรายละเอียดของเนื้อหา และการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมการปรับหลักสูตรของหัวหน้ากลุ่ม/หมวดวิชา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในด้านการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน การปรับรายละเอียดของเนื้อหา และการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน และการสนับสนุนส่งเสริมการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของหัวหน้ากลุ่ม/หมวดวิชา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น ของกรมวิชาการ บทความ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติม จากผู้เชี่ยวชาญของกรมวิชาการ ตลอดจนผู้บริหาร และหัวหน้าหมวดวิชาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย
3. จัดทำตาราง โครงสร้างของเครื่องมือให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ
4. นำตาราง โครงสร้างเครื่องมือวิจัย และขอบเขตการวิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ และขอคำแนะนำ หรือปรับปรุงแก้ไข
5. สร้างเครื่องมือวิจัยฉบับร่าง ทั้ง 2 ฉบับ นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พิจารณา แก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด
6. นำเครื่องมือวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์ และความตรงของเนื้อหา
7. นำผลการตรวจแก้ไขและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปร่วมพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือกับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ คือ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังกรมสามัญศึกษา เพื่อขอให้อธิบดีกรมสามัญศึกษาออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. กรมสามัญศึกษาได้ออกหนังสือนำส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้ตอบแบบสอบถามชี้แจงเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม และส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย
4. ส่งแบบสอบถามไปให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และนำไปให้ด้วยตนเอง สำหรับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดชัยภูมิบางส่วน
5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม 2538 ถึง 25 กุมภาพันธ์ 2538 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 978 ฉบับ ได้รับคืน 822 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.05 จำแนกเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ส่งไป 163 ฉบับ ได้รับคืน 137 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.05 และสำหรับหัวหน้ากลุ่ม/หมวดวิชา ส่งไป 815 ฉบับ ได้รับคืน 685 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.05 ดังรายละเอียดที่เสนอในตารางที่ 2

ศูนย์วิจัยทรัพยากรชีว
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ได้รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	163	137	84.05
หัวหน้ากลุ่ม/หมวดวิชา	815	685	84.05
รวม	978	822	84.05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมาและมีความสมบูรณ์ทั้งหมด ไปวิเคราะห์และเสนอข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ส่วนแบบสอบถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ จากนั้นจึงนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ส่วนแบบสอบถามปลายเปิดนำมาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ จากนั้นจึงนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาค่าสถิติ คือ ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรณสูต, 2527)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย